

Đề. Cho 2 hệ vector sau là cơ sở của \mathbb{R}^3

$$u_1 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix}$$

$$u_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix}$$

$$u_3 = \begin{bmatrix} -2 \\ 5 \\ 0 \end{bmatrix}$$

và

$$v_1 = \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

$$v_2 = \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$v_3 = \begin{bmatrix} 4 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix}$$

Hãy tìm ma trận chuyển cơ sở từ cơ sở (u_1, u_2, u_3) \rightarrow cơ sở (v_1, v_2, v_3) và ngược lại.

Bgười

⊕ Chứng minh (u_1, u_2, u_3) là 1 cơ sở của \mathbb{R}^3

Ta xét

$$x_1 u_1 + x_2 u_2 + x_3 u_3 = \begin{bmatrix} a_1 \\ a_2 \\ a_3 \end{bmatrix} \quad (*)$$

$$\Leftrightarrow x_1 \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix} + x_2 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix} + x_3 \begin{bmatrix} -2 \\ 5 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_1 \\ a_2 \\ a_3 \end{bmatrix}$$

\Rightarrow Giải (*) \Leftrightarrow giải ma trận

$$\left[\begin{array}{ccc|c} -1 & 1 & -2 & a_1 \\ 1 & 0 & 5 & a_2 \\ -1 & 2 & 0 & a_3 \end{array} \right] \xrightarrow{R_1 \leftrightarrow R_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 5 & a_2 \\ -1 & 1 & -2 & a_1 \\ -1 & 2 & 0 & a_3 \end{array} \right] \Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 5 & a_2 \\ 0 & 1 & 3 & a_1 + a_2 \\ 0 & 2 & 5 & a_2 + a_3 \end{array} \right]$$

$$\xrightarrow{\substack{-R_2 + 2R_1 \\ \rightarrow R_3}} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 5 & a_2 \\ 0 & 1 & 3 & a_1 + a_2 \\ 0 & 0 & 1 & 2a_1 + a_2 - a_3 \end{array} \right] \xrightarrow{\substack{R_2 - 3R_3 \rightarrow R_2 \\ R_1 - 5R_3 \rightarrow R_1}} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & -10a_1 - 4a_2 + 5a_3 \\ 0 & 1 & 0 & -5a_1 - 2a_2 + a_3 \\ 0 & 0 & 1 & 2a_1 + a_2 - a_3 \end{array} \right]$$

Vì hệ có n. duy nhất $\begin{bmatrix} -10a_1 - 4a_2 + 5a_3 \\ -5a_1 - 2a_2 + a_3 \\ 2a_1 + a_2 - a_3 \end{bmatrix}$ nên (u_1, u_2, u_3) là cơ sở của \mathbb{R}^3 .

⊕ Chứng minh (v_1, v_2, v_3) là 1 cơ sở of \mathbb{R}^3

Xét

$$x_1 v_1 + x_2 v_2 + x_3 v_3 = \begin{bmatrix} a_1 \\ a_2 \\ a_3 \end{bmatrix} \quad \forall a_1, a_2, a_3 \text{ bất kỳ } \in \mathbb{R}$$

⇒ Ta xét ma trận

$$\left[\begin{array}{ccc|c} -2 & 2 & 4 & a_1 \\ 1 & 0 & 1 & a_2 \\ 3 & 1 & -1 & a_3 \end{array} \right] \xrightarrow{R_1 \leftrightarrow R_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & a_2 \\ -2 & 2 & 4 & a_1 \\ 3 & 1 & -1 & a_3 \end{array} \right] \Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & a_2 \\ 0 & 2 & 6 & a_1 + 2a_2 \\ 0 & 1 & -4 & -3a_2 + a_3 \end{array} \right]$$

$$\Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & a_1 \\ 0 & 1 & -4 & -3a_2 + a_3 \\ 0 & 2 & 6 & a_1 + 2a_2 \end{array} \right] \xrightarrow{\begin{matrix} R_3 - 2R_2 \\ \rightarrow R_3 \end{matrix}} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & a_1 \\ 0 & 1 & -4 & -3a_2 + a_3 \\ 0 & 0 & 14 & a_1 + 8a_2 - 2a_3 \end{array} \right]$$

$$\Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & a_1 \\ 0 & 1 & -4 & -3a_2 + a_3 \\ 0 & 0 & 1 & \frac{1}{14}a_1 + \frac{4}{7}a_2 - \frac{1}{7}a_3 \end{array} \right] \Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & \frac{13}{14}a_1 - \frac{4}{7}a_2 + \frac{1}{7}a_3 \\ 0 & 1 & 0 & \frac{2}{14}a_1 - \frac{5}{7}a_2 + \frac{3}{7}a_3 \\ 0 & 0 & 1 & \frac{1}{14}a_1 + \frac{4}{7}a_2 - \frac{1}{7}a_3 \end{array} \right]$$

Vì hệ có v. duy nhất nên (v_1, v_2, v_3) là 1 cơ sở of \mathbb{R}^3

⊕ Tìm ma trận chuyển cơ sở từ cơ sở $\mathcal{B}(u_1, u_2, u_3)$ sang cơ sở $\mathcal{C}(v_1, v_2, v_3)$

Xét ma trận

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} -1 & 1 & -2 & -2 & 2 & 4 \\ 1 & 0 & 5 & 1 & 0 & 1 \\ -1 & 2 & 0 & 3 & 1 & -1 \end{array} \right] \xrightarrow{R_1 \leftrightarrow R_2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 5 & 1 & 0 & 1 \\ -1 & 1 & -2 & -2 & 2 & 4 \\ -1 & 2 & 0 & 3 & 1 & -1 \end{array} \right]$$

$$\begin{matrix} R_2 + R_1 \rightarrow R_2 \\ R_3 + R_1 \rightarrow R_3 \end{matrix} \Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 5 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 3 & -1 & 2 & 5 \\ 0 & 2 & 5 & 4 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{\begin{matrix} -R_3 + 2R_2 \rightarrow R_3 \\ \rightarrow R_3 \end{matrix}} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 5 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 3 & -1 & 2 & 5 \\ 0 & 0 & -1 & -6 & -3 & 10 \end{array} \right]$$

$$\begin{matrix} R_1 - 5R_3 \rightarrow R_1 \\ R_2 - 3R_3 \rightarrow R_2 \end{matrix} \Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 31 & -15 & -49 \\ 0 & 1 & 0 & 17 & -7 & -25 \\ 0 & 0 & 1 & -6 & 3 & 10 \end{array} \right] \quad \text{Vậy } M_{\mathcal{B} \rightarrow \mathcal{C}}^{\mathcal{C}} = \begin{bmatrix} 31 & -15 & -49 \\ 17 & -7 & -25 \\ -6 & 3 & 10 \end{bmatrix}$$

⊙ ~~Viết~~ Tìm ma trận chuyển cơ sở từ $\mathcal{B}(v_1, v_2, v_3)$ sang cơ sở $\mathcal{B}(u_1, u_2, u_3)$

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} -2 & 2 & 4 & -1 & 1 & -2 \\ 1 & 0 & 1 & 1 & 0 & 5 \\ 3 & 1 & -1 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{R_1 \leftrightarrow R_2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 1 & 1 & 0 & 5 \\ -2 & 2 & 4 & -1 & 1 & -2 \\ 3 & 1 & -1 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right]$$

$$\begin{array}{l} R_2 + 2R_1 \rightarrow R_2 \\ R_3 - 3R_1 \rightarrow R_3 \end{array} \Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 1 & 1 & 0 & 5 \\ 0 & 2 & 6 & 3 & 1 & 8 \\ 0 & 1 & -4 & -4 & 2 & -15 \end{array} \right] \xrightarrow{R_3 \leftrightarrow R_2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 1 & 1 & 0 & 5 \\ 0 & 1 & -4 & -4 & 2 & -15 \\ 0 & 2 & 6 & 3 & 1 & 8 \end{array} \right] \xrightarrow{R_3 - 2R_2 \rightarrow R_3} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 1 & 1 & 0 & 5 \\ 0 & 1 & -4 & -4 & 2 & -15 \\ 0 & 0 & 14 & 11 & -3 & 38 \end{array} \right] \xrightarrow{\frac{R_3}{14} \rightarrow R_3} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 1 & 1 & 0 & 5 \\ 0 & 1 & -4 & -4 & 2 & -15 \\ 0 & 0 & 1 & \frac{11}{14} & -\frac{3}{14} & \frac{19}{7} \end{array} \right]$$

$$\begin{array}{l} R_1 - R_3 \rightarrow R_1 \\ R_2 + 4R_3 \rightarrow R_2 \end{array} \Leftrightarrow \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & \frac{3}{14} & \frac{3}{14} & \frac{16}{7} \\ 0 & 1 & 0 & -\frac{6}{7} & \frac{8}{7} & -\frac{29}{7} \\ 0 & 0 & 1 & \frac{11}{14} & -\frac{3}{14} & \frac{19}{7} \end{array} \right] \quad \text{Vậy } M_{\mathcal{B}}^{\mathcal{B}} = \begin{bmatrix} 3 & 3 & 32 \\ -6 & 8 & -29 \\ 11 & -3 & 38 \end{bmatrix}$$